

VISIE EN LEERLIJN RELATIONELE VORMING

VISIE

Binnen ons pedagogisch project en binnen ons gezondheidsbeleid hebben wij een geïntegreerde visie op sociale vaardigheden ontwikkeld die zich vertaalt naar een concreet beleid. Deze visie sluit aan bij de vakoverschrijdende eindtermen en werd ontwikkeld in samenspraak met het schoolteam. We hebben aandacht voor zowel fysieke, als sociale en mentale aspecten van gezondheid.

Er zijn heel wat aspecten die de kwaliteit van de relaties beïnvloeden. Sommige van die aspecten hangen samen met het individu, andere met de groep. Deze aspecten situeren zich op vijf ontwikkelingsdomeinen:

- werken aan (zelf)vertrouwen;
- werken rond de eigen gevoelens;
- werken aan inlevingsvermogen;
- werken aan sociale competentie;
- ontwikkelen van waarde- en normbesef.

Deze ontwikkelingsgebieden staan niet los van elkaar, er is een duidelijke samenhang.

De geïntegreerde aanpak die we hanteren, impliceert ook een **relatieondersteunend opvoedingsklimaat** dat aandacht heeft voor de **noden van iedere leerling**. Met het schoolteam werken we al verschillende jaren met een schooleigen handleiding rond sociale vaardigheden die is gebaseerd op de eindtermen relationele vorming. De handleiding is een onderdeel van een groter project sociale vaardigheden waarmee we zowel **preventief** willen werken als **remediërend** bij ongewenste attitudes.

PROJECT SOCIALE VAARDIGHEDEN ISA

Ons project Sociale Vaardigheden bestaat uit verschillende delen :

- Verhaal :

Met dit verhaal wordt onze mascotte **Isa** voorgesteld. De naam Isa is een samentrekking van **Iedereen Samen** en vat dus de essentie van ons project samen; we willen leren zo harmonieus mogelijk samen te leven. Isa is een papegaai en het resultaat van een wedstrijd die de leerlingenraad organiseerde. Een meisje van het zesde leerjaar maakte het winnende ontwerp. De naam Isa werd vervolgens door het zorgteam gekozen om het doel van het project mee samen te vatten. Het verhaal wordt elk jaar bij de peuters geïntroduceerd en regelmatig herhaald gedurende de basisschool. In elke klas is een voorleesboek aanwezig.

- Pijlers :

Heel het project steunt op 7 pijlers. Bij elk van die pijler hoort een slogan en een maandpuntje. Rond dit maandpuntje wordt een hele maand gewerkt op leerling-, klas- en schoolniveau. De pijlers zijn de volgende :

- 1 **Respect** (beleefdheid, zorgzaamheid)
Elkaar respecteren kan je leren!
- 2 **Verbondenheid** (samenhorigheid, solidariteit)
Ik en jij...we horen erbij!
- 3 **Orde** (afspraken, regels)
Afspraken zijn goud, voor jong en oud!
- 4 **Iedereen is uniek** (pestproblematiek)
Ik ben ik en jij bent jij!
- 5 **Gevoelens, eigen mening**
Weet je wat ik denk?
- 6 **Ik en de ander** (hulpvaardigheid, complimenten geven)
Samen gaat het beter!
- 7 **Doorzetten**
We gaan ervoor!

- Handleiding :

Bij de verschillende pijlers werden door alle leerkrachten lessen verzameld. Deze lessen werden opgesteld rond de doelen van relationele vorming die vooraf door het zorgteam werden bepaald en die passen bij de betreffende pijler. De klastitularis ging vervolgens op zoek naar lessen binnen verschillende domeinen waar gewerkt werd aan deze doelen. Wanneer er geen lessen voorhanden waren, maakten de leerkrachten zelf lessen hierbij. Het resultaat is een bundel lessen van bij de peuters tot het zesde leerjaar bij elk van de 7 pijlers. Het zorgteam goot deze lessen in een sjabloon, zodat een schooleigen handleiding ontstond rond sociale vaardigheden die werkt aan de doelen van relationele vorming. Enkel de doelen die handelen rond sexualiteit komen niet voor in de handleiding. Deze doelen worden apart behandeld.

- Attituderapporten :

Op het einde van de maand wordt er gereflecteerd over de behandelde attitude. De leerlingen evalueren zichzelf en de juf of meester geeft ook een mening hierbij. Er verschijnen 7 attituderapporten.

- Leerlingbemiddeling :

Elk jaar worden 6 leerlingen uit het vierde, vijfde en zesde leerjaar opgeleid door de zorgjuf tot bemiddelaars. Zij krijgen tijdens deze opleiding gesprekstechnieken aangeleerd. Op het einde van de opleiding krijgen zij het certificaat van

'leerlingbemiddelaar' en vanaf dan mogen ze per twee conflicten oplossen tijdens de speeltijden. Zij doen dit in het praathuisje, dat speciaal voor dit project werd opgericht.

- Anti-pestbeleid :

Binnen het project Sociale Vaardigheden werd een anti-pestbeleid uitgewerkt. Deze steunt op de vijfsporenaanpak en werd uitgeschreven in een pestactieplan. Er werd een pestprotocol opgesteld door het zorgteam, waarbij alle betrokkenen op hun verantwoordelijkheid worden gewezen. De rollen in een pestsituatie staan er uitgeschreven, alsook het verschil tussen plagen en pesten. Deze inhoud worden in alle klassen van de lagere school onderwezen.

- Het land van Isa :

Er werd een website ontwikkeld rond het project Sociale Vaardigheden. Via de website van de school kan je doorklikken naar deze site. Hier wordt het project Isa visueel en inhoudelijk voorgesteld aan ouders. Ouders vinden er de kapstokken van het project terug en worden er voorgesteld aan Isa en haar vrienden.

- Tevredenheidsonderzoek :

Elk jaar bevragen wij de leerlingen over hun welbevinden. Dit gebeurt a.d.h.v. een gevalideerde vragenlijst. De gegevens die uit de bevraging komen, worden door de zorgcoördinator verwerkt op leerling-, klas- en schoolniveau. Bij opvallende resultaten wordt dit in het zorgdossier van de leerling opgenomen en worden er acties opgezet om het welbevinden te verhogen.

Elk jaar wordt er binnen de klas ook een *sociogram* afgenomen waarbij de netwerken aan het licht komen binnen de thema's 'samenwerken' en 'vriendschap'. De zorgcoördinator en de klastitularis bespreken de resultaten van het sociogram en zetten indien nodig acties op om netwerken van kinderen uit te breiden.

- Week tegen Pesten :

Van bij de kleuters tot het zesde leerjaar wordt jaarlijks de *Week tegen Pesten* uitgewerkt. In deze week krijgen de leerlingbemiddelaars hun certificaat en wordt het praathuisje ingehuldigd. Er wordt in deze periode steeds een klasoverschrijdende activiteit georganiseerd, zoals bv. een slotshow. Ouders worden tijdens deze week geïnformeerd (infobrochure, website, infoavond) en gewezen op hun verantwoordelijkheid inzake de pestproblematiek.

- Koffer tegen Pesten :

Er werden een heleboel materialen verzameld om in de klassen preventief en remediërend te werken rond de pestproblematiek. Ook werden door het team twee spellen uitgewerkt : *Pestbingo*, waarmee kinderen het verschil leren tussen plagen en pesten leren kennen en *Pestkwartet*, waarbij de gevoelens die bij peestsituaties ontstaan bespreekbaar worden. Verder zitten er ook werkboekjes, boeken, strips en films in de koffer.

- Rollen bij peestsituaties :

Een belangrijk luik in onze visie over pesten is het inzicht dat er verschillende rollen zijn bij peestsituaties. We visualiseerden de verschillende rollen : pester, slachtoffer,

verdediger, assistent, versterker, buitenstaander. Uit onderzoek blijkt dat wanneer er in een pestsituatie iemand is die opkomt voor het slachtoffer, het pesten in meer dan de helft van de gevallen stopt. In de klassen proberen we kinderen bewust te maken van hun verantwoordelijkheid op een speelse manier, bv. met rollenspellen.

- Speelplaatswerking :

Er worden tijdens de speeltijd *verschillende spelvormen* aangeboden. Deze worden verdeeld in verschillende boxen via een beurtsysteem. We hebben op onze school een box voor een rustig hoekje, gezelschapsspellen, bouwspellen, enz... Deze speelplaatswerking is er gekomen vanuit de visie dat wanneer een kind 'speelt', het zich goed voelt en het niet zal pesten.

- Witte juf :

De zorgjuf is een klankbord voor pester en gepeste en heeft een open, niet veroordelende houding. Sommige kinderen voelen zich veiliger om te praten met hun eigen juf/meester. Zij kunnen uiteraard ook bij hen terecht.